

СТАНОВИЩЕ

на

дисертационния труд на Ралица Жекова Жекова на тема:

„ЕТНОСЪТ МЕЖДУ СЕЦЕСИЯТА И ФЕДЕРАЛИЗМА”

за получаване на научно- академична длъжност „ДОЦЕНТ”

от доц. д-р Йордан Петров Величков,
шифър на научната специалност:05.05.15.

Даденият ми за становище дисертационен труд под горното заглавие е в обем от 160 страници.Оформен е по утвърдената за подобен тип изследване структура,а именно увод,три глави ,заклучение и библиография ,разделена на две части-документи и литература.Много добро впечатление прави работата с директни документационни източници-резолюции на ООН,международни конвенции,доклади на световни организации и форуми, национални конституции.Библиографската литература включва 153 важни печатни и електронни издания на английски и български език.

Дисертацията разглежда един интересен ,изключително деликатен и с актуална стойност проблем на нашата съвременност.Дълго потискани и нерешени в миналото етнически напрежения са освободени след края на Студената война и прерастват в мащабни въоръжени конфликти в Африка,Азия и Източна Европа.Въпреки усилията на международната общност , тези взривоопасни процеси трудно се овладяват.Сериозно са затруднени политици и учени в намиране на най-правилния подход за успешно разрешаване на етническите конфликти. Именно отсъствието на ясни и точно отговори за тяхното преодоляване, е и предизвикателството ,инспириращо настоящото изследване.Целта на анализа е насочена към решаването на основния проблем:могат ли сецесията и федерализмът да бъдат успешен модел при решаването на етнически конфликти и при какви условия. За да отговори на този въпрос дисертантката много сполучливо и аргументатирано анализира същността и потенциала на две от възможните като най-често прилагани средства за управление на етническите конфликти .

Фактическото разглеждане на темата започва с първата глава: „Етническите конфликти ,сецесията и федерализма:основни акценти” .В нея подчертано професионално и обстойно са разгледани основните

теории за етническа принадлежност и етническите конфликти ,както и причините за тяхното възникване.Наред с умелото използване и позоваване на авторитетни учени –изследователи на тази материя ,авторката сполучливо разглежда и анализира конкретни случаи и причините за избухнали етнически конфликти .

В отделни раздели на първа глава е разгледана сецесията и найното третиране в документите на ООН в международното обичайно право както и връзката и с принципа за самоопределение .Задълбочен теоретичен анализ е направен и на федерализма , както и прилагането му като средство за туширане,ограничаване или решаване на етнически конфликти.

Втората глава е под заглавие :„ Сецесията като средство за управление на етническите конфликти ”.Тя разглежда ефективността и целесъобразността от сецесията в два конфликтни района: Кипър и Еритрея. И в тази глава се откроява задълбочената теоретична подготовка и безупречен научен подход към изследваната тема.Особено сполучлива е връзката ,която авторката прави между възникването на конфликта на Кипър и ефективността и целесъобразността от прилагането на сецесията. Идентичен е подходът и към конфликта между Еритрея и Етиопия . Неговата историческа ретроспекция по-ясно откроява ефикасността на сецесията на Еритрея и нейната стабилност.

Третата глава разглежда етническия федерализъм като средство за управление на етнически конфликти. След задълбочения теоретичен анализ и различните научни тези по този въпрос в първа глава ,много сполучливо дисертантката е разгледала приложението на федерализма в две от най-острите конфликтни точки на света: Нигерия и Босна и Херцеговина. Силно впечатление прави обективния подход към зараждането и развитието на тези конфликти и необходимостта от тяхното разрешаване.

В заключението на научния труд са направени основни обобщения и изводи.Въпреки липсата на единство в теорията ,различните предизвикателства и динамично развиващите се процеси, сецесията и федерализмът могат да бъдат прилагани и в бъдещи етнически конфликти.

Дисертационният труд на Ралица Жекова дава основания да бъдат направени следните констатации:

1. Безспорна е значимостта и дисертационността на разработената дисертационна тема .За първи път в българската наука за международни отношения се предлага подобна разработка.
2. Актуалността на предложената тема е извън всякакво съмнение. Както досега ,така и в бъдеще ,търсенето на средства и начини за разрешаване на етнически конфликти ще остане приоритетно

направление на дейността на международната общност и нейните организации.

3. Изключително приятно впечатление прави фактът , че дисертантката свободно борави с обемистия теоретичен материал ,както и умелото му използване за аргументиране на своите тези.

Наред с подчертано безспорните положителни качества на дисертационния труд, част от които бяха изброени , бих отправил и следната препоръка към гл. асистент Ралица Жекова : да продължи научно-изследователската си дейност по темата , като обърне внимание и върху някои тлеещи огнища на етническо напрежение като Република Македония , Косово, Източна Турция , Ирак, райони, граничещи или твърде близки до България.

Убеден в безспорните качества , научни достойнства и приносен характер на дисертационния труд на Ралица Жекова Жекова „ЕТНОСЪТ МЕЖДУ СЕЦЕСИЯТА И ФЕДЕРАЛИЗМА” препоръчвам на уважаемата комисия единодушно да присъди на дисертантката научно-академичната длъжност „доцент”

02.04. 2012 г.
гр. София

рецензент:
доц. д-р Йордан Величков